

Møde styregruppen for Netværk for Udvikling af Apotekspraksis 12. juni 2023
kl. 12.00-16.00 på Syddansk Universitet, J. B. Winsløvs vej 4, 5000 Odense,
Klinikbygningen på Odense Universitetshospital, lokale: Heinrich Bendz

Susanne Bendixen, Charlotte Rossing, Lotte Stig Nørgaard, Carina Lundby (mødeleder), Kerly Servilieri, Gitte Christensen, Rikke Nørgaard Hansen Deltagere

Rikke Nørgaard Hansen Referent

1. Strategisk snak (1,5 timer) Dagsorden
- a. Videndeling og netværk virker dårligere og dårligere – hvordan skal vi ramme de apoteksansatte? Drøftelse af mulig brugerundersøgelse
    1. Hvad er erfaringerne fra at deltage i Farmakonomelevdagen og Apotekerkonferencen i foråret 2023 v. Gitte og Lotte
  - b. Brainstorm: Hvilke projekter kunne vi godt tænke os at se fremadrettet – ønsker til fremtiden de næste 5 år ud fra grundfortællingen?
  - c. Drøftelse af samarbejde med DanHoPR Network.
  - d. Hvilken betydning har ovenstående for kommissoriet?
2. Oplæg på Pharma+ konference i november – drøftelse af indhold v. alle (30 min)
3. Kommentarer til status på opgaver i kommunikationsplanen v. alle (alle har skrevet ind på forhånd) (30 min)
4. Kommentarer til status på projekter v. alle (alle har skrevet ind på forhånd) (15 min)
5. Mulige projekter i Apotekerforeningens Sundhedspolitiske udvalg v. Kerly (15 min)
6. Nyt styregruppemedlem: godkendelse af valg v. alle (de fleste har meldt ind)
7. Evt.
- a. Orientering: Slagelse Svane Apotek har meldt sig ud af netværket
  - b. Orientering: Nyt medlem i netværket: Aalborg Vejgaard Apotek
  - c. Hvem vil læse med på næste nyhedsbrev, der skal ud inden sommer?

- 1 Farmakonomelevdagen: De var meget interesserede. Flere spurgte, hvad de skulle gøre, hvis deres apoteker ikke er medlem af netværket. Vi opfordrer dem til at snakke med deres apoteker, om de er medlem, og om ønske om at blive en del af projekter og netværket. Medlemslisten findes på netværkets hjemmeside.

Apotekerkonferencen: Lotte fortalte om, hvad hun havde med i sit oplæg. Der var god respons på oplægget, både med spørgsmål og tilbagemeldinger undervejs og efterfølgende.

Det besluttes, at styregruppen vil arbejde for at komme ind i programmerne på eksisterende møder og konferencer i stedet for at lave netværkets egne arrangementer, som medlemmerne har svært ved at finde tid til at deltage i. Styregruppens formål er at vise vores tilgængelighed, så vi stiller vores ressourcer til rådighed for sparring og hjælp til projekter.

De arrangementer, vi vil byde os til på, er:

- Vejlederdage på KU og studieophold på KU (ansvar: Lotte)
- Studieophold på apotek på SDU (ansvar: Carina)
- Apotekerkonferencen (ansvar: Susanne og Kerly)
- Apoteksfarmaceutkongressen (ansvar: Charlotte og Rikke)
- Life Science dagen, kredsmøde og ad hoc faglige arrangementer hos Pharmadanmark (ansvar: Carina)

- Farmakonomelevdagen (ansvar: Gitte)
- Farmakonomkredsmøder (ansvar: Gitte)

Derudover kontakter Susanne: Dorte Fog Iversen, konsulent for Pharmademark.

Styregruppen vil stadig gerne holde fast i nyhedsbreve ca. tre gange om året. Det er fortsat vigtigt, at de har en vis tyngde og ikke er journalistisk, da vi fx ved fra Alaas fokusgrupper med apoteksansatte, at de gerne vil have noget dybdegående.

Vi skal sende netværksnyhedsbreve til Pharma (ansvar: Charlotte), Farmakologen (ansvar: Gitte) og Farmaci (ansvar: Rikke) med en invitation til, at de kan tage fat i os, hvis der er noget, de gerne vil bringe, og har brug for uddybning.

Vi skal kombinere nyhedsbrevene med andre kortere formidlingsprodukter. Det besluttet, at vi fremadrettet skal opfordre projektledere til at lave videoer og lydoptagelser (podcasts) om deres projekter både ved start, midt i og ved slut af projekter. De skal være 3-4 min. Rikke interviewer projektleder for pep-fløjte projektet efter sommerferien, og vil også spørge triple whammy projektlederen, om hun vil stille op. Rikke sender kort interviewguide til styregruppen til inspiration til andre projekter.

Vi skal begynde at gøre noget for at få boble 6 i Projektets vej i netværket til at leve. Den handler om spredning. Rikke og Charlotte rækker ud til projektledere eller -deltagere for de praksisprojekter, som er afsluttet, som så kan fortælle om, hvordan de bruger resultater fra projektet i dag (Livet efter projekter). De fortæller om det i korte videoer.

Lotte planlægger et fælles møde i efteråret 2023 mellem NUAP styregruppe og DanHoPR repræsentanter, hvor der brainstormes om, hvordan der kan samarbejdes mellem de to netværk fx om videndeling og konkrete projekter.

De nævnte styregruppemedlemmer nedenfor prøver at skitse på nedenstående projektidéer, hvis de ønsker at gå videre med dem:

- Sustainability: fx afdækning af, hvad apoteker ser af bæredygtighedsaktiviteter på apotek. Brug NUAP til modningen af feltet (Lotte).
- Seponering af medicin på apotek (Kerly)
- Midler mod overvægt: ny patientgruppe på apotek. Dialoger om hvad der fylder hos kunderne og konkret hjælp til at injicere (Susanne og Carina)
- Patienters viden om sygdom og medicin, fx gennem undervisning eller med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens nylige kampagne [Ved du, om du stadig skal tage din medicin? - Sundhedsstyrelsen](#) og afdække, hvad patienter har talt med apoteket om (Gitte og Carina)
- Dosisdispensering bliver større, da flere kommuner begynder at gå over til kun dosisdispensering til deres borgere. Betydning for apoteker, patienter, pårørende, personale i kommuner og læger (Susanne)
  - o Der er et NUAP-projekt, som projektledes af Vojens Apotek, om samtaler om medicinen til dosiskunder – erfaringer derfra kan deles efter sommerferien (Charlotte)
- Flere muligheder og opgaver for behandlerfarmaceuter (Lotte)

2 Input til Lottes oplæg på Pharma+ konference:

Appellere til, at de kan lave projekter i netværket, og evt. bruge nogle af projektidéerne ovenfor – de kan byde ind på projektidéer. Fx pitche fire idéer, hvor der er skrevet onepagere på dem på forhånd.

Der følges op på dette punkt på et online styregruppemøde i starten af september.

3 Alle styregruppemedlemmer har skrevet status for deres opgaver under hver interessent ind inden styregruppemøde. Spørgsmål og kommentarer til det skrevne drøftes på mødet.

Netværkets medlemmer (apotekere, farmakonomer, farmaceuter):

- Der formidles viden om projekter, processer og resultater til netværkets medlemmer på LinkedIn: styregruppens personlige profiler og Pharmakon Apoteks profil - ansvar: alle styregruppemedlemmer

Styregruppemedlemmer skal dele på de sociale medier, hvor de er. Det kan også være Instagram og Facebook og ikke nødvendigvis LinkedIn.

Pharmakon vil sende NUAP nyhedsbrev ud i deres egne nyhedsbreve og på LinkedIn.

Gitte kopierer over opslag fra NUAP FB-gruppen til FB-grupper for farmakonomer.

Nogle gange handler det om, at vi husker at skrive at det projekter, vi deler viden om eller fra, er et NUAP-projekt, eller at vi hashtagger, som Kerly har gjort på et nyligt opslag om Skole Medicin Temadagsprojektet.

Lotte og resten af projektgruppen bag SMT-projektet har lavet en del LinkedInopslag om SMT det forløbne år; Medicin.dk har også lavet super PR på deres hjemmeside og SoMe om SMT; Lotte har lavet opslag fra PCNE, hvor hun bl.a. omtalte, hvordan netværket blev optaget som institutionelt medlem, som også er delt i netværkets FB-gruppe.

- Det formidles 3-4 gange om året, at de kan få hjælp til deres projektidéer (SoMe) - Ansvar: Pharmakon
Rikke har lavet et opslag i Facebook gruppen i maj 2023.

Apotekeren

- Viden om netværket på Apotekerkonferencen (maj 2023) og alle kredsmøder i 2023 - Ansvar: Susanne og Kerly
Er fordelt under punkt 1.

Studerende (farmakonom og farmaceut)

- I alt 4 gange om året reklameres der for netværket (Københavnerdage, studieopholds dage, vejlederdage) - ansvar: Lotte og Carina
Der er blevet reklameret for netværket både på vejlederdage november 2022 og på SPA-dage (for de studerende) i slut januar 2023.
Carina er ikke ansvarlig for studieophold på SDU, men er til gengæld ansvarlig for samfundsfarmaci, hvor de præsenterer netværket. Desuden har de flere studerende, der har brugt netværket ifm. deres specialer. Carina

vil tale med den ansvarlige for studieophold på SDU ift. at få promoveret netværket.

- Hvordan rammer vi farmakonomstuderende? Ansvar: Charlotte og Rikke
Charlotte og Rikke er i løbende dialog med Farmakonomuddannelsen om, hvordan netværket bliver synligt her. Til næste møde efter sommerferien præsenterer Rikke og Charlotte netværket mere i detaljer for ledelsen og senere også undervisere.
- [Filmen om netværket](#) bruges, hvor den kan formidles til alle studerende – Ansvar: alle.
Der skal laves en opdateret [film om netværket](#), hvor grundfortællingen er med. Rikke sender drejebogen rundt, og så filmer alle styregruppemedlemmer, der har lyst, en optagelse, hvor de fortæller om netværket ud fra drejebogen. De er også velkomne på Pharmakon til optagelse. Efterfølgende klippes det sammen til en film. Alle i styregruppen vil gerne filme en optagelse med sig selv.
Carina vil tage filmen med i samfundsfarmaciundervisningen.

Danmarks Apotekerforening

- Orientering om status for netværkets aktiviteter i Apotekerforeningen regi
  - Farmaci – ansvar: Rikke og styregruppemedlem for hvert projekt
I 2023 har der indtil videre været kommunikationsprojektet i Farmaci.
  - Team Sundhed – ansvar: Charlotte og Rikke
Charlotte og Rikke orienterer Team Sundhed minimum hver 3. måned om status for projekter og nye projekter i netværket
  - Sundhedspolitisk udvalg – Ansvar: Kerly
Kerly orienterer sundhedspolitisk udvalg om projekter i netværket, når de har møde fire gange om året. Kerly orienterer styregruppen om projekter i Sundhedspolitisk udvalg, når der er styregruppemøde.

Farmakonomforeningen

- Beskrivelse af netværket og historier fra projektdeltagere i projekter, som kan rekruttere farmakonomer til at deltage i projekter 1-2 gange om året i Farmakonom – ansvar: Gitte
Lone var tovholder før, hvor hun forsøgte at få et indlæg i Farmakonom, der handler om netværket, og med budskabet om, at de kan få sparring på deres projektidé. Gitte følger op på denne med Farmakonomforeningen.
- Lone skulle optage to film en med farmakonom og en med apotekeren, der fortæller, hvordan de har brugt resultater fra et netværksprojekt (Triple whammy) i deres daglige praksis. Denne lægges på hjemmeside og kan bruges til den gode historie om netværket på diverse medier. Rikke følger op med Triple whammy projektgruppen, og det kunne også være Lone Søndergaard, der udtaler sig, da hun var med som deltager i projektet.

Pharmadanmark

- Reklame for NUAP-nyhedsbrev 3-4 gange om året i (Fredag Formiddag) – ansvar: Lotte

Lotte skriver ikke for Fredag Formiddag længere, så vi skal sende vores nyhedsbreve til Christian Thorsted. Det gør Charlotte fremadrettet.

- Artikel om netværket eller fra projektdeltagere i Pharma hvert 2. år - ansvar Lotte
Der kommer en artikel om Stopmedicinspildsprojektet i PharmaBladet, som udkommer d. 19. juni.
Carina snakker med Pharmadanmark som aftalt under punkt 1.

- 4 Alle styregruppemedlemmer har skrevet status for "deres" projekter. Uklarheder drøftes på mødet.

Medicinsamtaler til dosiskunder (Charlotte)

Afprøvningen pågår, og der inkluderet 25 ud af 30 kunder indtil videre. Projektgruppen snakker sammen inden sommerferien.

Egenomsorg på danske apoteker – en kortlægning (Gitte/Rikke)

Gitte bidrog til udvikling af spørgeskema sammen med Lotte, Charlotte og Rikke. 38 medarbejdere har svaret på spørgeskemaet, svarende til 33 apoteker. Resultaterne er afrapporteret i artiklen Danish community pharmacies supporting patients in self-care, som publiceres i Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy sammen med en række beskrivelser fra andre lande. Rikke, Lotte og Charlotte har skrevet artiklen.

Der laves også noget på dansk omkring resultaterne fra spørgeskemaet.

Apotekets rolle i rådgivning ved uhensigtsmæssig brug af i håndkøbsmedicin – en afdækning af klinisk relevans (Rikke)

Formålet med projektet er afdække klinisk relevante forsigtighedsregler, kontraindikationer og interaktioner ved håndkøbslægemidler som apoteket bør have fokus på i deres rådgivning af kunder. Der er lagt en projektbeskrivelse på hjemmesiden, og projektgruppen skulle i gang med litteraturgennemgang med hjælp fra farmaceutstuderende, men to i projektgruppen er gået ud af apotekssektoren. De har dog fået én farmaceutstuderende til at lave litteraturgennemgang og projektgruppen mødes den 26. september 2023 og drøfter søgningen.

15 STARS – validering af spørgeskema til afdækning af medicinbrugeres compliance (Rikke og Gitte)

Spørgeskemaet til afdækning af compliance er oversat fra engelsk til dansk og tilbage igen til engelsk, som en del af valideringsprocessen. Det er også kulturelt tilpasset til danske forhold og næste skridt er at få det testet hos apoteksmedarbejdere og patienter.

Flora til Pharma (Lotte):

Projektet er desværre afsluttet, da det ikke lykkedes at få funding. Ankermanden bag projektet, Jens Soelberg, er heller ikke længere ansat på Pharma, men hos Statens Naturhistoriske Museum. Lotte går i dialog med Jens om projektet, da han fortsat er knyttet til Pharmas Farmakognostiske Samling.

Apotekets kommunikation med læger (Lotte):

Sidste år deltog 11 apoteker i projektet, og de fik samlet 517 besvarelser ind. Her i foråret 2023 har 11 apoteker deltaget, og der er samlet 532 besvarelser ind. Helt som i 2022 er den oftest anførte grund til dialog mellem apoteket og læge manglende recepter og dernæst følger restordre. Projektresultater fra foråret 2023 præsenteres i juni måned på Nordic Social Pharmacy Conference i Tromsø. Projektet er endvidere beskrevet i NUAP-nyhedsbrevet fra februar 2023.

Kommunikation mellem apotekspersonalet og ældre borgere med anden etnisk baggrund end dansk (Lone)

Specialeprojekt, hvor Trine Graabæk er hovedvejleder, og Alaa Burghle er medvejleder. Rikke har skrevet til Trine om afrapportering, fx specialerapport, som kan deles med netværket. Projektet betragtes derefter som afsluttet.

Anvendelse af protonpumpehæmmere i Danmark: Et apoteksbaseret spørgeskemastudie (Carina og senere en praktiker)

Projekt i Alaa Burghles ph.d. Carina orienterer om, at det planlægges at genoptage studiet. Spørgeskemaet er udviklet, og der skal nu rekrutteres apoteker til at rekruttere patienter til at svare på spørgeskemaet. Carina opdaterer projektbeskrivelsen, som tages op på et online styregruppemøde, hvor en praktiker fra styregruppen kommer med som sparringspartner.

Stop Medicinspild – kortlægning af omfang af og viden omkring medicinspild i befolkningen (Lotte)

I projektet samlede 39 danske apoteker i løbet af en uge alle medicinrester, som borgerne afleverede i skranken på apoteket. Borgere afleverede i alt 4.384 medicinrester på de 39 apoteker, der deltog i projektet. I gennemsnit svarer dette til 112 indsamlede medicinrester pr. apotek. Yderligere detaljer fra projektet kan læses i "En stor del af de medicinrester, der afleveres på apotekerne, er uåbnede" skrevet af Trine Graabæk Hansen og Lotte Stig Nørgaard i Pharmabladet til juni. Projektresultater vil endvidere blive formidlet i juni måned på Nordic Social Pharmacy Conference i Tromsø, ligesom der vil blive udformet en international, videnskabelig artikel inden udgangen af 2023.

Fuld udbytte/effekt af Semaglutid (Ozempic) (Rikke/Charlotte)

Afventer status fra projektlederen på Skovlunde Apotek, som er på barsel, så projektet er sat på pause.

Skole-Medicin-Temadagen (SMT-dagen) (Lotte):

SMT-dagen nærmer sig sin slutfase med hastige skridt. En lang række apoteksfarmaceuter har undervist i mere end 70 mellemtrinnsklasser på temadagen. Yderligere undervisningsdage er planlagt, og det er blevet muligt at forlænge undervisningsperioden til midt september. Projektgruppen VIL nemlig nå de 80 lovede klasser. Temadagen har skabt stor glæde både hos eleverne, lærerne, de undervisende farmaceuter (og såmænd også hos os i projektgruppen). Evalueringsdata fra temadagen er nu i gang med at blive klargjort – og vil blive præsenteret ifm. den afsluttende workshop, der holdes i København d. 24. oktober (kl. 12-16). Projektet er senest blevet formidlet i en artikel i bladet "Folkeskolen", ligesom der også er blevet præsenteret projektresultater på PCNE-konferencen afholdt på Pharmakon i februar 2023. Ydermere vil der blive præsenteret projektresultater på dette års Nordic Social Pharmacy Conference i Tromsø i juni måned. Der holdes workshop i projektregi d. 19. juni i forbindelse med, at der vil blive taget beslutninger om, hvordan SMT kan forankres på apoteker og skoler. Projektgruppen planlægger at sende ansøgning til NNF (deadline medio august), hvor der vil blive søgt om midler til fortsat udvikling og opskalering af projektet.

Holdninger til sundhedsvidenskabelig forskning på danske apoteker (Charlotte):

Alaa (ph.d. studerende) er på orlov og projektet er pauseret.

Papirbaseret eller digital lægemiddelinformation? (Lotte)

Projektresultater er blevet præsenteret i posterform på FIP-kongressen september 2022. Ulla Hedegaard og Lotte har sidste år været i dialog med projektleder og givet input til hvordan projektet kan formidles yderligere.

Projektet er afsluttet.

Apoteket og senfølger efter kræft (Lotte)

Projektet kører derudaf. Der er en publiceret [videnskabelig artikel på projektet](#); der er udført aktøranalyse (13 interviews), og artikel er under udformning, ligesom artikel også er under udformning over brugerpanelsundersøgelse (354 respondenter); projektet blev præsenteret på PCNE-konferencen på Pharmakon i februar; 2 specialeskrivere (vejledt af Nadia og Lotte) forsvarede deres speciale d. 20 juni omhandlende apotekets rolle ifm senfølger efter kræft, og der søges fortsat om funding til Nadia, så hun kan få gjort sig parat til at indlevere ph.d. over projektets resultater. Der mangler lidt over 400.000 kr. Til efteråret 2023 og foråret 2024 har Nadia og Lotte 3 yderligere specialeskrivere på projektet.

Pepfløjte-træning – en ydelse på apotek (Rikke)

Projektet er genoptaget og Lone Søndergaard fra Aarhus Viby Apotek og Pernille Jørgensen fra Rødding Apotek arbejder på en opdateret projektbeskrivelse med en pilotafprøvning, hvor der indsamles erfaringer på deres to apoteker omkring en ydelse, som beskrives i en manual, som de er i gang med.

Narrativ Medicin i Apotekspraksis – et feasibility studie (Charlotte)

Projektet er afsluttet. Der publiceres fortsat på resultaterne.

Triple whammy – sikker brug af NSAID (Rikke):

Den videnskabelige artikel er submittet og resubmitteret efter review i maj 2023 til Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy.

Genordination på de danske apoteker: Afdækning af omfang og praksis (Lotte)

Der pågår dialog mellem Ulla, Charlotte og Lotte om hvorvidt de skal laves en ny omgang dataindsamling i 2023. Pharmakon vil kunne være behjælpelig i den forbindelse. Indsendt videnskabelig artikel blev afvist, så projektgruppen påtænker at indsende til andet tidsskrift. Artiklen er jo skrevet... Men den vil selvfølgelig stå stærkere, hvis vi også har 2023-data med.

Charlotte skriver en ny projektbeskrivelse, og sender et nyt spørgeskema ud til behandlerfarmaceuterne. Carina sender spørgeskema til Charlotte. Charlotte afklarer med Alaa ift. artiklen. Og skriver også til hele projektgruppen om en ny undersøgelse.

På vej mod mere hensigtsmæssig brug af lægemidler (Charlotte):

Se under Holdninger til sundhedsvidenskabelig forskning på danske apoteker.

Bedre medicinrådgivningssamtaler – et forsknings-praksisprojekt (Lotte, Charlotte)

Projektet er afsluttet.

Farmaceuten som brobygger i sektorovergangen ved udskrivelse (Lotte):

Laura skal forsvare sin ph.d. den 18. september 2023. Den seneste videnskabelige artikel er publiceret her: [Developing a pharmacist-led intervention to provide transitional pharmaceutical care for hospital discharged patients: A collaboration between hospital and community pharmacists - ScienceDirect](#)

- 5 Kerly gav en status for mulige projekter i Apotekerforeningens Sundhedspolitiske udvalg

De har drøftet det samarbejde, der har været mellem Apotekerforeningen og Adipositasforeningen, i forbindelse med den sundhedsfaglige kampagne.

Stevns Apotek har beskrevet et projekt om overvægt og kost til NUAP – Lotte sender det videre til styregruppen, og Rikke inviterer projektlederen til online styregruppemøde.

De har snakket om revision af TPI som projekt. Danmarks Apotekerforening har bedt Pharmakon revidere ydelsen og materialer, så den kan leveres uden placebo-devices – det arbejde er i gang. Det er ikke blevet et projekt med en patientevaluering, men en revision, hvor fem apoteker skal afprøve de reviderede materialer, som rettes til og spredes ud til alle apoteker.

Øjenbetændelse: sundhedspolitisk udvalg har drøftet, hvordan apoteket kan have en rolle.

- 6 Valget af nyt styregruppemedlem er godkendt. Rikke giver tilbagemelding til kandidaterne.

- 7 Kerly laver Messenger-gruppe, hvor styregruppen kan chatte om mindre ting.

Lotte fortæller om projekt fra studieophold på apotek, om farmaceutens rolle på apotek, på næste styregruppemøde.

Orientering: Slagelse Svane Apotek har meldt sig ud af netværket

Orientering: Nyt medlem i netværket: Aalborg Vejgaard Apotek

Dagsorden og referater lægges i NUAP styregruppen mappen på Onedrive fremadrettet, og så linkes der til dokumenterne der, så styregruppemedlemmerne kan skrive ind direkte i samme dokument.

Nyt styregruppemøde evt. i Randers planlægges på næste online styregruppemøde den 6. juli.

Den 12. juni 2023